

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME

Numri i lëndës: 2024:034559
Datë: 19.06.2024
Numri i dokumentit: 05836223

UZVP.ARJ.br.81/2024

Vrhovni sud Kosova, u veću sastavljenom od sudija Nebojše Boričića, kao predsednika veća, Ragip Namani i Zenel Leku, kao članova veća, uz sudelovanje stručnog saradnika Bujar Balaj, kao zapisničara, u upravnoj stvari po tužbi tužioca N. M. , koga po punomoćju zastupa Xhafer Tahiri, advokat iz P., protiv tuženika Poreske administracije Kosova, u predmetu poništaja obaveštenja tuženika o nalogu za transfer DDMB 39983/23, odlučujući po zahtevu tužica za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnetog protiv rešenja Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine, na sednici veća održanoj dana 14.06.2024 godine, doneo je sledeću:

P R E S U D U

Odbija se kao neosnovan zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke tužioca N. M., podnet protiv rešenja Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine.

Obrazloženje

Osporenim rešenjem Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine. odbijena je kao neosnovana žalba tužioca N. M., podneta protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini-upravnog odeljenja U.A.br.851/2022 od 25.03.2024 godine, kojim je odbačena kao prevremena tužba tužioca N. M., radi poništaja obaveštenja tuženika o nalogu za transfer DDMB 39983/23.

Tužioc je ovom sudu podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, kojim osporava zakonitost rešenja Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine. Navodi da je osporeno rešenje doneto usled povrede odredaba postupka i povrede materijalnog prava, sa predlogom da se zahtev usvoji i da se osporeno rešenje Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine i rešenje Osnovnog suda u Prištini-upravnog odeljenja U.A.br.851/2022 od 25.03.2024 godine ukinu da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje.

Vrhovni sud Kosova je shodno članu 53 Zakona o upravnim sporovima, održao sednicu, pa je nakon ocene osporenog rešenja, navoda iz zahteva tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke i nakon razmatranja ostalih spisa predmeta našao:

Zahtev tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke je neosnovan.

Iz spisa predmeta proizilazi da je osporenim rešenjem Apelacionog suda Kosova UŽ.AA.br.391/2024 od 22.04.2024 godine. odbijena kao neosnovana žalba tužioca N. M., podneta protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini-upravnog odeljenja U.A.br.851/2022 od 25.03.2024 godine, kojim je odbačena kao prevremena tužba tužioca N. M., radi poništaja obaveštenja tuženika o nalogu za transfer DDMB 39983/23.

U obrazloženju rešenja prvostepenog suda se između ostalog navodi „Sud, je nakon prethodnog razmatranja tužbe, našao da je tužba tužioca nepotpuna, jer isti prilikom podnošenja tužbe nije precizirao i nije dostavio akt i dokaze da je prethodno iscrpio pravne lekove u upravnom postupku. Ovaj sud je rešenjem od 03.08.2024 godine obavezao tužioca da u roku od 8 dana precizira i dostavi akt koji osporava, kao i da priloži dokaze i činjenice koje dokazuju da je u postupku za civilnu službu, iscrpio sve pravne lekove. Za ocenu dozvoljenosti podnošenja tužbe sudu, sud se pozvao na član 29 ZUS-a, kojim se propisuje da: „Ako drugostepeni organ nije doneo rešenje u roku od trideset (30) dana ili u kraćem roku, utvrđenim posebnim odredbama oko žalbe stranke protiv odluke prvostepenog organa, zatim ne donese i u daljem roku od sedam (7) dana od ponovljenog zahteva, stranka može da pokrene upravni spor kao da mu je odbijena žalba” Dok je u stavu 2 istog člana određeno da „Na način predviđen stavom 1. ovog člana stranka može postupiti i onda kada prvostepeni organ nije doneo rešenje prema njegovom zahtevu, protiv čijeg akta nije dozvoljena žalba”. Dakle, budući da tuženik još nije rešio u predmetu osporenog žalbom te da tužioc tokom ćutanja tužene za razmatranje žalbe nije dostavio dokaze da je podneo ponovljeni zahtev u zakonom propisanim roku od sedam dana, sud je ocenio i odlučio kao u izreci ove odluke“. U obrazloženju rešenja drugostepenog suda se između ostalog navodi „Pravni stav prvostepenog suda, kao pravilan i zasnovan na zakon u celosti prihvata i apelaciono veće, iz razloga što napadnuto rešenje nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba ZUS i ZPP iz člana 182, stav 2, tačka (b), (g), (j). (k) i (m), o kojim se razlozima Apelacioni sud stara prema službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 194 ZPP. Apelaciono veće ocenjuje ispravnim ovaj pravni stav dat u osporenom rešenju, budući da tužilac nije uredio tužbu prema sugestijama datim u rešenju prvostepenog suda. Prema tome, ožalbeno rešenje prvostepenog suda doneto je poštujući procesne zakonske odredbe, i uz pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja. Jer tužilac, kao što se vidi iz podneska od 19.03.2024, nije uredio tužbu prema uputstvima prvostepenog suda, tražeći poništavanje odluke Žalbene komisije PUK-a, zajedno sa izveštajem o kontroli PUK-a od 10.11.2023, za periode PD-2017-2022-ATK, za tužioca i da na snazi ostaje deklarisanje tužioca, koja odluka nije priložena tužbi a ni preciziranju tj. dopuni tužbe. U tom smislu veće primećuje da tužioc podneskom za preciziranje – dopunu tužbe, nije dokazao da je iscrpio pravne lekove za podnošenje žalbe ped tuženom, u pogledu konačnog akta koji se može osporiti tužbom, odnosno u pravcu ćutanja tuženog organa, te je po ovoj osnovi prvostepeni sud pravilno odlučio odbacivanjem tužbe tužioca, kao prevremenom.“.

Vrhovni sud Kosova smatra da su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo. Naime, članom 14 Zakona o upravnim sporovima je propisano da se upravni spor može pokrenuti i kada nadležni organ o zahtevu, odnosno o žalbi stranke nije doneo odgovarajući upravni akt, pod uslovima predviđenim ovim zakonom /članom 29/. Članom 29 stavom 1 navedenog zakona je propisano da ako drugostepeni upravni organ nije u roku od 30 dana ili u posebnim propisom određenom kraćem roku doneo rešenje po žalbi stranke protiv odluke prvostepenog organa, a ne donese ga ni u daljem roku od sedam /7/ dana po ponovljenom traženju, stranka može pokrenuti upravni spor kao da joj je žalba odbijena. Članom 29 stavom 2 navedenog zakona je propisano da na način propisan u stavu 1 ovog člana može postupiti stranka i kad po njenom zahtevu nije doneo rešenje prvostepeni organ protiv čijeg akta nema mesta žalbi.

Pravilnim tumaçenjem člana 14 navedenog zakona, proizilazi da od pravila propisanog u članu 13 stav 1 istog zakona da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta, član 14 propisuje izuzetak, određujući da se upravni spor može voditi i kada nadležni upravni organ nije doneo upravni akt po zahtevu ili po žalbi stranke. Cilj upravnog spora je obezbeđenje sudske zaštite prava stranaka, kada su ta prava povređena upravnim aktom i obezbeđenje zakonitosti, ostvaruje se ocenom zakonitosti upravnih akata i poništavanjem onih koje je sud ocenio kao nezakonite. Time se ujedno sprovodi i sudska kontrola rada organa ovlašćenih na donošenje upravnih akta. Ta kontrola ne bi bila potpuna, ni sudska zaštita prava stranaka dovoljno efikasna, ako bi van intervencije suda ostali slučajevi kada nadležni upravni organ ne donese rešenje o zahtevu ili žalbi stranke, kada „čuti“ umesto da postupa i rešava. U članu 14 zakona samo načelno se utvrđuje mogućnost vođenja upravnog spora i kada upravni akt nije donesen, kao izuzetak od pravila da se upravni spor vodi samo protiv upravnog akta. Predmet upravnog spora u ovom slučaju nije upravni akt, jer on ne postoji, već se upravni spor vodi zbog nedonošenja upravnog akta i sa ciljem da se on donese. U praksi se ovaj spor obično naziva sporom zbog „čutanja administracije“. Uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se taj spor mogao voditi, kao i postupak suda i odluka koju on u tom sporu donosi, bliže su regulisani u članu 29 i članu 46 stav 6 Zakona o upravnim sporovima.

Pravilnim tumaçenjem člana 29 stav 1 i 2 navedenog zakona, proizilazi da stranka ima pravo na pokretanje upravnog spora kada po žalbi stranke na rešenje prvostepenog upravnog organa nije doneseno rešenje od strane drugostepenog upravnog organa ili kad po njenom zahtevu nije doneo rešenje prvostepeni organ protiv čijeg akta nema mesta žalbi, određujući da stranka može da pokrene upravni spor kao da su joj žalba ili zahtev odbijeni. Zahtev tužbe za pokretanje upravnog spora je da sud naloži tuženom upravnom organu donošenje upravnog akta i odredi u kom smislu će ga doneti /član 46 stav 5 ZUS-a/. Uz tužbu stranka je dužna da priloži dokaze da su ispunjeni procesni uslovi iz člana 29 ZUS-a. Naime, kada stranka izjavi žalbu na odluku prvostepenog upravnog organa, ili kad po njenom zahtevu nije doneo rešenje prvostepeni organ protiv čijeg akta nema mesta žalbi, upravni organi su obavezani da donesu i dostave stranci rešenja u roku od 30 dana od dana kada su žalba ili zahtev predati, odnosno i u kraćem roku, ako je takav rok predviđen posebnim propisima u toj pravnoj stvari. Kada taj rok protekne, a drugostepeni upravni organ ne donese rešenje po žalbi ili prvostepeni organ ne donese rešenje po zahtevu, stranka je dužna da ponovi svoje traženje da se po žalbi ili zahtevu reši i da sačeka protek roka od narednih sedam dana od tog ponovljenog traženja. Kada i taj rok od sedam dana protekne bezuspešno, stranka može da podnese tužbu sudu. Odgovarajuće dokaze da je postupila na navedeni način /kopije svojih podnesaka i datume predaje tih podnesaka/ stranka je dužna da priloži uz tužbu. Tužba zbog „čutanja administracije“ ne može nikada biti neblagovremena, jer ZUS-om ni u članu 29, u kome su regulisani procesni uslovi za vođenje ovog spora, ni u kojoj drugoj odredbi, nije propisan nikakav krajni rok do koga bi stranka imala pravo pokretanja upravnog spora zbog nedonošenja upravnog akta. Stav je sudske prakse da je ostavljeno volji stranke da li će i kada će podneti tužbu u smislu člana 29 ZUS-a. Međutim, tužba se ne može podneti pre isteka rokova iz člana 29 ZUS-a /od 30 odnosno od 7 dana/ u toku kojih organ može doneti rešenje po zahtevu ili žalbi. Takva tužba bi bila preuranjena i sud bi je odbacio na osnovu člana 34 stav 1 tačka 1 ZUS-a.

Imajući sve napred navedeno u vidu, po mišljenju ovog suda, drugostepeni sud je pravilno postupio kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužioca N. M., podnetu protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini-upravnog odeljenja U.A.br.851/2022 od 25.03.2024 godine, kojim je odbačena kao prevremena tužba tužioca N. M.. Naime, na osnovu dokaza u spisima predmeta proizilazi da tužioc nije dostavio Sudu dokaze koji bi dokazali da je podneo ponovljeni zahtev drugostepenom organu-Poreskoj upravi Kosova u Prištini, nakon žalbe od 13.11.2023 godine.

kako bi potom stekao pravo da pokrene upravni spor ako drugostepeni organ, u ovom slučaju Poreska uprava Kosova u Prištini, ne donese rešenje ni posle 30 dana, od žalbe, odnosno ni posle 7 dana od ponovljenog zahteva.

Polazeći od iznetog, Vrhovni sud je našao da je drugostepeni sud u ovoj upravno-pravnoj stvari pravilno primenio odredbe administrativnog postupka, te da su navodi u zahtevu tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovani, jer nisu od uticaja na drugačije utvrđivanje činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio drugostepeni sud. Po oceni ovog suda, osporeno rešenje drugostepenog suda je jasno i razumljivo. U obrazloženju osporenog rešenja je dato dovoljno razloga o odlučnim činjenicama koje prihvata i ovaj sud. Sud ocenjuje da je materijalno pravo pravilno primenjeno i da nije povređen zakon na štetu tužioca..

Sa svega iznetog, a na osnovu članu 54 stav 1 Zakona o upravnim sporovima, odlučeno kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI

Dana 14.06.2024, \

Zapisničar,
Bujar Balaj

Predsednik veća,
Nebojša Boričić